

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei
De heer drs. J. de Bat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 19 mei 2026

betreft voortgang aanpak netcongestie en voorzienings- en leveringszekerheid energie

ons kenmerk 181050

Geachte heer De Bat,

De leden van de vaste commissie van Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 2 april 2026 over de voortgang aanpak netcongestie.¹ Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fracties van de **BBB** en **PvdD** nog enkele vragen. Het lid van de **Fractie-Walenkamp** sluit zich aan bij alle gestelde vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

Deze leden zien dat boeren, burgers en bedrijven vastlopen door de netcongestie. Dat maakt dat deze leden vragen hebben aan u over de voortgang van de aanpak.

1. U geeft aan dat de nationale route om het stikstofprobleem voor elektriciteitsprojecten op te lossen door middel van de ADC-toets niet of nauwelijks praktisch uitvoerbaar is en dat er daarom wordt ingezet op het Europese Grids Package om uit het stikstofslot te komen. Waarom kiest u voor uitstel tot 2028, terwijl de nood zo hoog is? Ziet u tussentijds nog mogelijkheden? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.
2. Onze glastuinbouw is een wereldspeler, maar tuinders die willen verduurzamen lopen vast op het volle net. In het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)-rapport wordt voorgesteld om via de EG-regeling een 'directe lijn' aan te leggen tussen een zonne- of windpark en de tuinder, buiten het stroomnet om.² Bent u bereid dergelijke praktische, lokale oplossingen in de agrarische sector de ruimte te geven, regels die dit in de weg staan te schrappen en dit zo mogelijk te faciliteren bijvoorbeeld met subsidies? Deze leden ontvangen hier graag een toelichting op.
3. Er staan inmiddels ruim 15.000 grootverbruikers in de wachtrij, met een gigantische afnamevraag van meer dan 14.000 Megawatt. In hoeverre kunt u garanderen dat de

¹ Kamerstukken I 2025/26, 29023, AP.

² Bijlage bij Kamerstukken I 2025/26, 29023, AP: Verzachten neveneffecten financieel instrumentarium op netcongestie: Een verkenning van aanpassingen aan het financiële instrumentarium van RVO, ten behoeve van het verminderen van de impact op netcongestie. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Maart 2026.

datum 19 mei 2026

ons kenmerk 181050

blad 2

- gewone mkb'er in de regio, die geen dure energiemanagers of batterijparken kan betalen, niet de dupe wordt van deze netcongestie? Welke maatregelen wilt u treffen om die wachtrij zo spoedig mogelijk op te lossen?
4. Het RVO-rapport stelt voor om extra netcongestie-gerelateerde voorwaarden te verbinden aan subsidies zoals de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) en de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) en om bijvoorbeeld eisen te stellen aan de laadsnelheid van batterijen.³ Overweegt u maatregelen om agrariërs en ondernemers die willen verduurzamen extra subsidie-eisen te gaan opleggen vanwege de netcongestie? Deze leden ontvangen hier graag een toelichting op.
 5. U schrijft over het grootschalig ontsluiten van flexibiliteit bij kleinverbruikers. Betekent dit dat de netbeheerder in de toekomst op afstand de warmtepomp of laadpaal kan uitschakelen, zoals nu al gebeurt in Duitsland? Komt er dan ook een soortgelijke compensatieregeling als in Duitsland? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.
 6. U verwijst naar de leidraad 'Netbewust renoveren en elektrificeren' voor woningcorporaties. Dat rapport stelt dat maatregelen om de netbelasting in woonwijken te beperken extra geld kosten, maar dat dit voor de gebouweigenaar of corporatie weinig tot geen financiële opbrengsten oplevert.⁴ Wie gaat deze extra kosten in de ogen van de regering betalen? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.
 7. Onderzoeksbureau DNV adviseert de regering om het stroomnet zwaarder te belasten en om als samenleving een hogere risicobereidheid te tonen, wat kan leiden tot uitval op de midden- en laagspanning.⁵ Wie draagt de gevolgen van de mogelijke financiële schade door deze zogenaamde 'geaccepteerde storingen'?
 8. Er is een Subsidieregeling Emissieloos Landbouwmaterieel (SEL) in de maak om de agrarische sector minder afhankelijk te maken van diesel. Tegelijkertijd weten we dat op het stroomnet nauwelijks ruimte is. Kunt u een inschatting maken van het percentage agrariërs die tegen het probleem aanlopen dat ze niet op eigen erf kunnen laden? Wat doet u om deze groep tegemoet te komen?
 9. In de stukken lezen deze leden dat grote batterijsystemen, die met de Energie-Investeringsaftrek (EIA)-regeling worden gesubsidieerd, regelmatig worden ingezet om geld te verdienen op de landelijke onbalansmarkt, in plaats van dat ze het lokale stroomnet ontlasten. Hoe gaat u ervoor zorgen dat deze batterijen daadwerkelijk de lokale netcongestie gaan oplossen?
 10. Bedrijven in Cluster 6 (regionale maakindustrie, zoals voeding, bakstenen, glas) hebben grote behoefte aan een planbaar tijdpad voor hun aansluiting om investeringsbeslissingen te kunnen nemen. U verwijst naar dataproducten en de "capaciteitskaart" op internet. Geven deze voldoende informatie aan de industrie om een

³ Bijlage bij *Kamerstukken 1 2025/26*, 29023, AP: Verzachten neveneffecten financieel instrumentarium op netcongestie: Een verkenning van aanpassingen aan het financiële instrumentarium van RVO, ten behoeve van het verminderen van de impact op netcongestie. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Maart 2026.

⁴ Netbewust renoveren en elektrificeren: handelingsperspectief op basis van praktijkdata, Vereniging de BredeStroomversnelling. 20 januari 2026.

⁵ Onderzoek zwaarder belasten, DNV. April 2026.

datum 19 mei 2026

ons kenmerk 181050

blad 3

planbaar tijdpad te kunnen realiseren? Wat is er meer nodig? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.

11. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een nieuw prioriteringskader vastgesteld waarover volgens de leden van de BBB-fractie veel discussie bestaat, dat voorrang geeft aan partijen met een groot maatschappelijk belang. Kunt u deze Kamer op hoofdlijnen informeren over de maatschappelijke gevolgen van dit prioriteringskader?
12. De ACM controleert ook de terugleverkosten van de energieleveranciers. Deze rol wordt nog belangrijker als op 1 januari 2027 de salderingsregeling wordt afgeschaft. Kunt u enig inzicht geven in de effectiviteit van deze specifieke rol van de ACM?
13. De ACM krijgt straks ook een grote controlerende rol binnen de warmtewet. Kunt u deze Kamer op hoofdlijnen informeren over hoe de ACM deze rol wil gaan invullen?
14. In hoeverre is er bij de ACM voldoende kennis en kunde beschikbaar om de diverse taken als "energiewaakhond" in te vullen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD

1. Hoe beoordeelt u het feit dat er hyperscale datacenters, of bedrijven die daar veel van weg hebben, worden aangesloten op het elektriciteitsnet voor toepassingen buiten Nederland, terwijl Nederlandse burgers en bedrijven met wachttijden geconfronteerd worden in verband met netcongestie?
2. Bent u bereid een rem te zetten op de uitbreiding van datacenters die beslag leggen op de schaarse capaciteit van het Nederlandse elektriciteitsnet?
3. Hoe beoordeelt u de Nederlandse afhankelijkheid van datacenters in relatie tot netcongestie en leveringszekerheid?
4. Op welke termijn en wijze wilt u actief maatregelen treffen om netcongestie en de verlamme werking die daarvan uitgaan voor burgers en bedrijven voorkomen?

De commissie ziet uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoekt u deze uiterlijk binnen vier weken aan de Eerste Kamer aan te bieden.

Hoogachtend,

S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei